

**Ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου
Λόγος Ε΄**

**Ἐγκώμιον εἰς τὴν Κοίμησιν
τῆς Ἁγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου***

Α΄. Φωνὴν σάλπιγγος, κερατίνης βοῆς ἀλαλάζουσαν γεγωνότερον καὶ καταδονοῦσαν τὰ πέρατα, ἀπαιτῶν ὁ λόγος πρὸς εὐφημίαν τῆς παρουσίας ἱεροκηρύκτου ἡμέρας, κινδυνεύει, ὦ ἄνδρες, δι' ἀσθενοῦς τοῦ φωνητικοῦ ἡμῶν ὄργανου προερχόμενος· ἀλλ' ἡ βασίλισσα καὶ κυρία τοῦ παντός, ὡς οἶά τις ἀφιλότιμος, δέξαιτο τάχα καὶ τὸν τῆδε δουλικὸν αὐτῆς βραχὺν καὶ πενιχρὸν ἡ-

α΄. Ἀγαπητοί μου, ὁ λόγος γιὰ τὸν ἐγκωμιασμὸ τῆς σημερινῆς ἱερῆς ἡμέρας ἀπαιτεῖ φωνὴν σάλπιγγας κερατίνης, ποὺ νὰ ἀντηχεῖ πρὸς δυνατὰ ἀπὸ ἀνθρώπινη φωνὴ καὶ νὰ συγκλονίζει τὰ πέρατα, κινδυνεύει ὁμως νὰ ἀποτύχει, ἀφοῦ προέρχεται ἀπὸ τὸ ἀσθενικό μου φωνητικὸ ὄργανο. Ἀλλὰ ἡ βασίλισσα, ἡ κυρία τοῦ παντός, ἔτσι καθὼς δὲν προτιμᾷ τις τιμές, ἴσως θὰ δεχτεῖ

μῶν λόγον, ὡς τῶν ὑψηγόρων
τοὺς μακροὺς τε καὶ ὑπερλάμ-
πρους, ταῖς τοῦ προστάσσον-
τος εὐχαῖς εὐμενιζομένη· ἐπέι-
περ καὶ πρὸς ἓν μόνον βλέ-
πει τὸ τῆς προθέσεως ἢ φι-
λάγαθος· ἀλλά μοι δεῦρο,
συναγέρθητι, ἢ ὑπ' οὐρανὸν ἄ-
πασα, ὅσον ἐν ἱεράρχαις τε
καὶ ἱερεῦσιν, ἐν μοναδικοῖς τε
καὶ μιγάσιν, ἐν βασιλεῦσί τε
καὶ ἄρχουσιν, ἐν ἀνδράσι τε
καὶ γυναιξίν, ἐν νεανίσκοις
τε καὶ παρθένοις, ἐν φυλαῖς
τε καὶ γλώσσαις, παγγενεῖ τε
καὶ παμπληθεί, καὶ τὰς τῶν
ἀρετῶν ἐσθῆτας ἐξυπαλλάσ-
σουσα, ὡς ἐν κροσσωτοῖς χρυ-
σοῖς περιβεβλημένη, πεποικιλ-
μένη, πρόελθε φαιδρῶς γεγη-
θυῖα τῆς Κυριοτόκου Μαρίας
ἐορτὴν ἐορτάζουσα τὰ ἐπική-
δειά τε καὶ διαβατήρια· μετα-
βαίνει γὰρ ἐκ τῶν ἐνθένδε καὶ
ἐγγίξει ὄρεσιν αἰωνίοις, τὸ ὄ-
ρος ὄντως τὸ Σιών, ὃ ἠυδό-
κησεν ὁ Θεὸς κατοικεῖν ἐν
αὐτῷ, ὡς ἢ τοῦ ψάλλοντος λύ-
ρα· σήμερον τοιγαροῦν ὁ ἐπί-
γειος οὐρανὸς τῷ τῆς ἀφθαρ-
σίας περιβολαίῳ ἐλισσόμενος,
ἐξαλλάττεται εἰς διαμονὴν

κι αὐτὸν τὸν σύντομο καὶ πε-
νιχρὸ λόγο ποὺ τῆς προσ-
φέρουμε ὡς δοῦλοι τῆς, ὅπως
δέχεται τοὺς μακρόσυρτους καὶ
ἀστραφτεροὺς τῶν σπουδαίων
ὀμιλητῶν, μὲ τὸ νὰ παρακι-
νεῖται σὲ συμπάθεια ἀπὸ τὶς
προσευχῆς αὐτοῦ ποὺ μὲ
προστάζει νὰ μιλήσω. Γιατὶ
ἀκριβῶς ἢ φιλάγαθῃ προσέχει
ἓνα μόνο πράγμα, τὴν πρόθεσιν.
Ἐμπρός, λοιπόν, συγκεντρώσου
ὅλη ἢ οἰκουμένη, οἱ ἱεράρχες
καὶ οἱ ἱερεῖς, οἱ μοναχοὶ καὶ
οἱ ἔγγαμοι, οἱ βασιλεῖς κι οἱ
ἄρχοντες, οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυ-
ναῖκες, οἱ νεαροὶ καὶ οἱ παρ-
θένες, οἱ φυλὲς κι οἱ γλώσσες,
ὅλα τὰ γένη καὶ τὰ πλήθη, καὶ
ντυμένη τὰ φορέματα τῶν
ἀρετῶν, ντυμένη κι ἐσὺ μὲ χρυ-
σὰ κροσσωτὰ καὶ στολισμένη
(Ψαλμ. μδ' 14), ἔλα μὲ πρόσω-
πο φαιδρὸ καὶ ὄλο χαρὰ γιὰ
νὰ γιορτάσεις τὴ γιορτὴ τῆς
Μαρίας, ποὺ γέννησε τὸν
Κύριο, τὴν Κοίμηση καὶ τὴ με-
τάσταση. Γιατὶ μεταβαίνει ἀπὸ
ἐδῶ καὶ πλησιάζει στὰ αἰώνια
ὄρη, αὐτὴ ποὺ εἶναι τὸ πραγ-
ματικὸ ὄρος Σιών, στὸ ὁποῖο
εὐδόκησε νὰ κατοικήσει ὁ
Θεός, ὅπως ψάλλει ἢ λύρα τοῦ
ψαλμωδοῦ (Ψαλμ. ρλα' 13).
Σήμερα, λοιπόν, ὁ ἐπίγειος οὐ-
ρανός, τυλιγμένος μὲ τὸ φόρε-
μα τῆς ἀφθαρσίας, ἀλλάζει τὴ

τὴν βελτιονά τε καὶ μακραί-
ωνα· σήμερον ἡ νοητὴ καὶ θε-
οφώτιστος σελήνη τῷ τῆς δι-
καιοσύνης ἡλίῳ συνεισβάλ-
λουσα, ἐκλείπει μὲν τοῦ τῆς
παραυτικά ζωῆς προσκαίρου,
ἐν τ' αὐτῷ δὲ ἀνατέλλουσα
καταλαμπρύνεται τῷ τῆς ἀθα-
νασίας ἀξιώματι· σήμερον ἡ
χρυσότευκτος καὶ θεοκατα-
σκεύαστος κιβωτὸς τοῦ ἀγι-
άσματος ἐκ τῶν ἐπιχθονίων
σκηνωμάτων ἀπαίρουσα πρὸς
τὴν ἄνω Ἰερουσαλήμ μετακο-
μίζεται εἰς κατάπαυσιν ἀτε-
λεύτητον· καὶ ὁ θεοπάτωρ Δα-
βίδ οἶά τις κιθαρίζων ἐκεῖνα
ἡμῖν μελωδῶν ἀναφθέγγεται·
Ἄπενεχθήσονται, φησίν, τῷ
βασίλει παρθένοι· δηλαδὴ ψυ-
χαί, ὀπίσω αὐτῆς ἀπενεχθή-
σονται σοί.

Β'. Νῦν οὖν αἰσθητοὺς ὀ-
φθαλμοὺς ἡ Θεοτόκος συμμύ-
σασα, τοὺς νοητοὺς ἡμῖν ὡς
λαμπροὺς καὶ μεγάλους ἀνί-
σχει φωστῆρας, μήπω καταδύ-
σαντας, εἰς τὸ γρηγορεῖν τε
καὶ ἐξιλάσκεσθαι τῷ προσώ-
πῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς τοῦ
κόσμου ἀντιλήψεως· νῦν ἐν
τῇ ἐνάρθρῳ φωνῇ τὰ θεοκί-
νητα χεῖλη ὑποσιωπήσασα, ἀ-
εῖλαλον αὐτῆς τὸ πρεσβευτι-
κὸν ὑπὲρ τοῦ παντὸς γένους
ἐξανοίγει στόμα· νῦν τὰς σω-

διαμονή του μὲ καλύτερη καὶ
αἰώνια διαμονή. Σήμερα ἡ νοη-
τὴ καὶ θεοφώτιστη σελήνη, μὲ
τὸ νὰ συμπέσει μὲ τὸν Ἥλιο
τῆς δικαιοσύνης, ἐκλείπει βέ-
βαια ἀπὸ τὴν ἐδῶ πρόσκαιρη
ζωή, συγχρόνως ὅμως ἀνατέλ-
λει καὶ στολίζεται μὲ τὸ ἀξίωμα
τῆς ἀθανασίας. Σήμερα ἡ χρυσὴ
καὶ κατασκευασμένη ἀπὸ τὸν
Θεὸ κιβωτὸς τοῦ ἀγιάσματος,
ἀναχωρώντας ἀπὸ τὰ ἐπίγεια
σκηνώματα, μεταφέρεται πρὸς
τὴν ἄνω Ἰερουσαλήμ γιὰ νὰ
ἀναπαυθεῖ αἰώνια. Κι ὁ θεο-
πάτορας Δαβίδ, σὰν νὰ εἶναι
κιθαριστής, τραγουδώντας ὅλα
ἐκεῖνα μᾶς ἀναγγέλλει: «Θὰ
ὀδνηθοῦν στὸν βασιλιὰ παρ-
θένες» (Ψαλμ. μδ' 15), δηλαδὴ
θὰ ὀδνηθοῦν πίσω ἀπὸ αὐτὴν
ψυχές.

Β'. Τώρα, λοιπόν, ἡ Θεοτό-
κος, κλείνοντας τὰ αἰσθητὰ
μάτια, ἀνοίγει τὰ νοητὰ σ' ἐμᾶς,
σὰν λαμπροὺς καὶ μεγάλους
φωστῆρες, ποὺ ποτὲ μέχρι τώρα
δὲν βασίλεψαν γιὰ νὰ ἀγρυπ-
νοῦν καὶ νὰ ἐξευμενίζουν τὸ
πρόσωπο τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴ
βοήθεια τοῦ κόσμου. Τώρα, ἐνῶ
στὰ θεοκίνητα χεῖλη της σίγη-
σε ὁ ἔναρθρος λόγος, ἀνοίγει
ἀσίγητο γιὰ πάντα τὸ μεσιτευ-
τικὸ της στόμα γιὰ ὅλο τὸ
ἀνθρώπινο γένος. Τώρα, ἐνῶ

ματικὰς καὶ θεοφόρους παλά-
μας ὑποστείλασα, ἀειρομένας
αὐτὰς ἀφθαρτισθεῖσα πρὸς τὸν
Δεσπότην ὑπὲρ τῆς οἰκουμέ-
νης ἀπάσης παρίστησιν· ἄρτι
τὸν ἡλιοειδῆ καὶ φυσικὸν χα-
ρακτῆρα ἀποκρύψασα, ἀκτι-
νολαμπεῖ τῇ σκιαγραφικῇ αὐ-
τῆς εἰκόνι, καὶ προστίθησι
τοῖς λαοῖς εἰς ἀσπασμὸν εὐ-
εργετικὸν σχετικῆς προσκυνή-
σεως, κὰν μὴ βούλωνται οἱ αἰ-
ρετίζοντες· ἄνω δὴ ἀναπτᾶσα
ἢ πάναγνος περιστερὰ, τὰ κά-
τω φυλάττειν οὐ παύεται· τοῦ
σώματος ἐξελθοῦσα, τῷ πνεύ-
ματι σὺν ἡμῖν ἔστιν εἰς οὐ-
ρανούς· εἰσαχθεῖσα, ἐξοστρα-
κίζει τοὺς δαίμονας μεσιτεύ-
ουσα τὰ πρὸς Κύριον. Πάλαι
μὲν διὰ τῆς προμήτορος Εὐ-
ας ὁ θάνατος εἰσελθὼν ἐκο-
σμοκράτησε, νῦν δὲ τῇ μακα-
ρίᾳ θυγατρὶ αὐτῆς ὁμιλήσας
ἀποκέκρουσται, ἐκεῖθεν ἐκνι-
κώμενος ὅθεν τὸ κράτος εἰ-
σεδέξατο· ἀγαλλιάσθω τοίνυν
τὸ γυναικεῖον γένος ἀντ' ὀ-
νειδούς· δόξαν κατακληρούμε-
νον· εὐφραινέσθω ἢ Εὐα· οὐ-
κέτι γὰρ ἐπάρατος εὐλογίας
γόνον τὴν Μαρίαν περιφέρου-
σα· σκιρτάτω ἢ σύμπασα κτί-

μάζεψε τὶς σωματικῆς καὶ θεο-
φόρες παλάμες, τὶς ὑψώνει,
ἀφθαρτοποιημένη, πρὸς τὸν
Δεσπότην, καὶ τὶς παρουσιάζει
παρακαλώντας γιὰ ὅλην τὴν
οἰκουμένην. Τώρα, ἐνῶ ἔκρυψε
τὸ ὅμοιο μὲ τὸν ἥλιο καὶ φυ-
σικό της πρόσωπο, ἀκτινοβολεῖ
μὲ τῇ ζωγραφιστῇ της εἰκόνα,
τὴν ὁποία προσφέρει στοὺς
λαοὺς γιὰ νὰ τὴν ἀσπασθοῦν
εὐεργετικὰ μὲ σχετικὴ προσ-
κύνη, κι ἂν ἀκόμη δὲν τὸ
θέλουν οἱ αἰρετικοί. Καὶ ἂν
καὶ ἡ πάναγνη περιστερὰ πέτα-
ξε πρὸς τὰ ἐπάνω, δὲν παύει
νὰ προστατεῦει τὰ κάτω. Ἐνῶ
βγῆκε ἀπὸ τὸ σῶμα, μὲ τὸ
πνεῦμα της εἶναι μαζί μας. Ἐνῶ
ὀδηγήθηκε στοὺς οὐρανούς,
ἀπομακρύνει τοὺς δαίμονες
μεσιτεύοντας πρὸς τὸν Κύριο.
Τὴν παλιὰ ἐποχὴ μὲ τὴν προ-
μήτορα Εὐα, μπαίνοντας ὁ
θάνατος κυρίεψε τὸν κόσμον.
Τώρα, ὅμως, συναντώντας τὴ
μακάριαν θυγατέρα τῆς Εὐας,
ἀποκρούσθηκε καὶ δέχτηκε τὴν
ἦττα ἀπὸ ἐκεῖ ἀπὸ ὅπου ἐπέ-
τυχε νὰ ἐπικρατήσῃ. Ἄς ἀγάλλ-
εται, λοιπόν, τὸ γένος τῶν γυ-
ναικῶν, κληρονομώντας τὴ δό-
ξα ἀντὶ γιὰ τὴν ντροπή. Ἄς
εὐφραίνεται ἢ Εὐα, γιὰτὶ δὲν
εἶναι πιά καταραμένη, ἀφοῦ
ἐπιδεικνύει εὐλογημένο ἀπό-
γονό της τὴν Μαρίαν. Ἄς σκιρ-

σις, τὰ τῆς ἀφθαρσίαςνάματα μυστικῶς ἐκ τῆς παρθενικῆς πηγῆς ἀρυομένη, καὶ τοῦ θανατηφόρου δίψους ἀποπαύουσα· τοιαῦτα ἡμῖν τὰ ἑορταζόμενα σήμερον· τηλικαῦτα τὰ ὑμολογούμενα, ἃ ἡμῖν ἡ Χριστοανθῆς ρίζα τοῦ Ἰεσσαί, ἡ ἱερόβλαστος ράβδος τοῦ Ἀαρών, ὁ νοητὸς παράδεισος τοῦ τῆς ζωῆς ξύλου, ὁ ἔμψυχος λειμὼν τῶν παρθενικῶν ἀρωμάτων, ἡ κυπρίζουσα θεογεώργητος ἄμπελος τοῦ πεπείρου καὶ ζωοσταγοῦς βότρυος, ὁ ὑψηλὸς καὶ ἐπηρμένος Χερουβικὸς θρόνος τοῦ παμβασιλέως, ὁ πλήρης οἶκος τῆς δόξης Κυρίου, τὸ τοῦ Χριστοῦ ἅγιον καταπέτασμα, ὁ τῆς Ἀνατολῆς φαεινότατος τόπος, κοιμηθεῖσα ἐν εἰρήνῃ καὶ δικαιοσύνῃ χαρίζεται κοιμηθεῖσα, φημί, ἀλλ' οὐκ ἀποθανοῦσα· μεταστᾶσα, ἀλλ' οὐ καταλιποῦσα ὑπερασπίζεσθαι τοῦ γένους· ποίω τοίνυν λόγῳ παραστήσομέν σου τὸ μυστήριον, ἀποροῦμεν ἐννοῆσαι, ἀσθενοῦμεν ἐκφράσαι, ἰλιγγιωμέν διαγράψαι, ὅτι ξένον καὶ ὑψηλὸν καὶ ἐπηρμένον διανοίαις ἀπάσαις· οὐ γὰρ ὡς

τίσει ὀλόκληρη ἡ κτίσις, ἀντλώντας μυστικὰ τὰνάματα τῆς ἀφθαρσίας ἀπὸ τὴν παρθενικὴν πηγὴν, καὶ καταπαύοντας ἔτσι τὴν θανατηφόρα δίψα τῆς. Τέτοια εἶναι αὐτὰ ποὺ γιορτάζουμε σήμερα. Τόσο μεγάλα εἶναι αὐτὰ ποὺ ὁμολογοῦμε, τὰ ὁποῖα μᾶς χαρίζει ἡ ρίζα τοῦ Ἰεσσαί, ποὺ ἄνθησε τὸν Χριστό, τὸ ραβδί τοῦ Ἀαρών ποὺ βλάστησε, ὁ νοητὸς παράδεισος τοῦ δέντρου τῆς ζωῆς, τὸ ἔμψυχο λιβάδι τῶν παρθενικῶν ἀρωμάτων, τὸ καλλιεργημένο ἀπὸ τὸν Θεὸ ἀμπέλι ποὺ ἄνθησε καὶ ἔφερε τὸ ὄριμο σταφύλι ποὺ στάζει ζωὴ, ὁ ὑψηλὸς καὶ ὑπερυψωμένος χερουβικὸς θρόνος τοῦ Βασιλιᾶ τῶν πάντων, ὁ οἶκος ὁ γεμάτος ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ Κυρίου, τὸ ἅγιο καταπέτασμα τοῦ Χριστοῦ, ὁ φωτεινότατος τόπος τῆς Ἀνατολῆς, ποὺ κοιμήθηκε μὲ εἰρήνην καὶ ἀρετή. Ποὺ κοιμήθηκε δηλαδή, ἀλλὰ δὲν πέθανε. Ποὺ μετατέθηκε, ἀλλὰ δὲν ἔπαψε νὰ ὑπερασπίζεται τὸ ἀνθρώπινο γένος. Λοιπὸν, μὲ ποιό λόγο νὰ παρουσιάσουμε τὸ μυστήριό σου; Ἀδυνατοῦμε νὰ τὸ κατανόησουμε, δὲν μπορούμε νὰ τὸ ἐκφράσουμε, τρομάζουμε νὰ τὸ περιγράψουμε, γιὰτὶ εἶναι παράδοξο καὶ ὑψηλὸ καὶ ἀνώτερο ἀπὸ κάθε διάνοια.

ἐπὶ τῶν ἄλλων κοινωνεῖ καὶ συμφέρεται, ἵνα δῶμεν προχείρως ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς τὰς ἀποδείξεις, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς τὰ περὶ σοῦ εὐσεβῶς διαλαμβάνοντες παραχωροῦμέν σοι μόνῃ τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον· διήλλαξας τοιγάρτοι τὴν φύσιν κατὰ τὴν ἄρρητον γέννησιν· ποῦ γὰρ ἔγνω τις παρθένον ἀσπόρως συλλαμβάνουσαν; ὦ τοῦ θαύματος! τὴν ὡς μητέρα λοχεύουσαν, ὅρᾳ ὡς ἀφθορον παρθενεύουσαν, ἐπειδὴ Θεὸς ἦν τὸ γεννώμενον. Τοῦτο οὖν καὶ ἐπὶ τῇ ζωοφόρῳ κοιμήσει, ἐξαλλάττουσα τῶν λοιπῶν, εἰκότως μόνῃ ἔχεις τοῦ συναμφοτέρου τὸ ἀφθαρτον.

Γ'. Ἄλλ' ἢ Σιών ἡμῖν ἀφειγείσθω τὰ τῆς ἡμέρας παράδοξα· πεπλήρωτο τοίνυν τὸ τῆς ζωῆς ὄροθέσιον· παρῆν ἡ τῆς ἀναλύσεως ὥρα· προέγνω ὡς οἷα Θεοῦ μήτηρ ἢ παναγία τὸ τῆς μεταστάσεως στάδιον· πόσον γὰρ δοίη τις τὸ μείζον, ὧ φιλόχριστοι, πρὸς πάντα τὸν δουλικῶς ὀρῶντα, τῇ Μητρὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀρχιπρο-

Γιατὶ δὲν σχετίζεται καὶ δὲν ταιριάζει, ὅπως συμβαίνει μὲ τὰ ἄλλα πράγματα, γὰρ νὰ δώσουμε ἀποδείξεις ἀπὸ τὰ δικά μας, ἀλλὰ παίρνοντας μὲ εὐσέβεια ἀπὸ αὐτὰ ποῦ εἶναι ἀνώτερὰ μας, παραχωροῦμε μόνο σ' ἐσένα ὅσα εἶναι ὑπεράνθρωπα. Πραγματικὰ ἄλλαξες τὴ φύσιν μὲ τὴν ἀπερίγραφτη γέννησιν. Γιατί, ποῦ ἄκουσε ποτὲ κανεὶς παρθένο νὰ συλλαμβάνει ἀσπόρως; Τί μεγάλο θαῦμα! Αὐτήν, ποῦ ὡς μητέρα εἶναι λεχώνα, τὴ βλέπει νὰ εἶναι ἀδιάφθορη παρθένος, ἐπειδὴ αὐτὸ ποῦ γεννήθηκε εἶναι Θεός. Αὐτό, λοιπόν, ἔγινε καὶ στὴ ζωοφόρο κοίμησὶ σου: Διαφέροντας ἀπὸ τοὺς ὑπολοίπους, μόνο ἐσὺ δικαιολογημένα ἔχεις τὴν ἀφθαρσία καὶ στίς δύο περιπτώσεις, τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς.

γ'. Ἀλλά, ἄς μᾶς διηγηθεῖ τὰ παράδοξα τῆς ἡμέρας ἢ Σιών. Εἶχε συμπληρωθεῖ τὸ ὄριο τῆς ζωῆς της. Εἶχε φτάσει ἢ ὥρα τοῦ θανάτου. Ἡ Παναγία προγνώρισε, ὡς Μητέρα τοῦ Θεοῦ, τὴ στιγμή τῆς μεταστάσεως. Πόσο μεγαλύτερο ἄλλωστε, φιλόχριστοί μου, θὰ μπορούσε νὰ δώσει κανεὶς, βλέποντάς τα ὡς δοῦλος, στὴ Μητέρα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀνώτερη

φήτιδι; Ἐπεὶ δὲ ταῦτα ἤσθητο καὶ μεμάθηκεν, οἷα ἡμῖν ὁ λόγος ἀνακαλεῖσθαι αὐτὴν ὑποφαίνει; Ἦκεν ἡμέρα τῆς ἐξόδου μου· ἦκεν ὁ χρόνος τῆς πρὸς σὲ ἐκδημίας μου· παρέστωσάν μοι οἱ λειτουργήσοντες τὰ ἐντάφια, Δέσποτα· ἐπισταίησαν οἱ τὴν κηδεῖαν συντελέσοντες διάκονοι· καὶ εἰς μὲν χειράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου· παλάμαις δὲ τῶν μαθητῶν σου τὸ ἄψαυστον καὶ Θεοδόχον σῶμά μου, ἐξ οὐ̄περ σὺ ἡ ἀθανασία ἀνατέταλκας ἐκκομίσασθαι· παραστήσωσάν μοι οἱ ἐν τοῖς πέρασι διεσπαρμένοι πρὸς εὐφροσύνην μου, οἱ κήρυκες καὶ ὑπηρέται τοῦ Εὐαγγελίου σου· καὶ εἰ τὸν δίκαιον Ἐνῶχ ἔτι ζῶντα μεταθέσθαι διὰ τὸ χρεῖῶδες ἠυδόκησας· τόν τε Θεσβίτην Ἥλιαν ἐπαρθῆναι πυρίνῳ ἄρματι ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς πρὸς ἀδήλους χώρας, ἀμφοτέρους τὸν τῆς φρικτῆς σου καὶ παμφοῦς δευτέρας παρουσίας ἀναμένοντας χρόνον· καὶ αὐθις εἰς τὸν προφήτην Ἀμβακοῦμ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Βαβυλῶνα διὰ χρεῖαν τοῦ Δανιήλ ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ μεταστῆσαι καὶ ἀναποδίσαι ἕτερατούργησας·

ἀπὸ τοὺς Προφῆτες; Καὶ ὅταν τὰ αἰσθάνθηκε αὐτὰ καὶ τὰ ἔμαθε, τί μᾶς παρουσιάζει ὁ λόγος ὅτι εἶπε; «Ἐφτασε ἡ ἡμέρα τοῦ θανάτου μου. Ἐφτασε ὁ χρόνος τῆς ἀποδημίας μου πρὸς Ἐσένα. Δέσποτα, ἄς παρουσιαστοῦν ἐδῶ αὐτοῖ πού θὰ τελέσουν τὰ σχετικὰ μὲ τὸν ἐνταφιασμό μου. Ἄς ἔλθουν οἱ ὑπηρέτες πού θὰ βοηθήσουν στὴν κηδεῖα. Καὶ στὰ χέρια Σου βέβαια θὰ παραδώσω τὸ πνεῦμα μου, ἐνῶ στὶς παλάμες τῶν μαθητῶν Σου τὸ ἀνέγγιχτο καὶ θεοδόχο σῶμα μου, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἀνέτειλες Ἐσὺ πού εἶσαι ἡ ἀθανασία, γιὰ νὰ τὸ κηδέψουν. Ἄς παρασταθοῦν κοντά μου γιὰ νὰ μοῦ δώσουν μεγάλη χαρὰ οἱ διασκορπισμένοι στὰ πέρατα τῆς γῆς κήρυκες καὶ ὑπηρέτες τοῦ Εὐαγγελίου Σου. Καὶ ἐὰν Ἐσὺ εὐδόκησες νὰ μετατεθεῖ, ζωντανὸς ἀκόμη, ὁ δίκαιος Ἐνῶχ στὸν οὐρανό, ἐπειδὴ ἦταν ἀνάγκη, καὶ ὁ Θεσβίτης Ἥλιος νὰ ἀναληφθεῖ μὲ πύρινο ἄρμα φανερὰ πρὸς ἄγνωστα μέρη, γιὰ νὰ περιμένουν καὶ οἱ δύο τῆ φρικτῆ καὶ ὀλοφύτεινῃ Δευτέρα Παρουσία Σου, κι ἂν πάλι καὶ ὁ προφήτης Ἀμβακοῦμ θαυματούργησες νὰ μεταφερθεῖ σὲ μιὰ στιγμή ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ στὴ Βαβυλῶνα, γιὰ μιὰ ἀνάγκη τοῦ

τί σοι οὐ δυνατόν θελήσαντι μόνον; ταῦτα ἐπεὶ λέλεχεν ἡ πανύμνητος, καὶ ἡ ἀποστολικὴ δωδεκάς ἐπέστη, ἄλλος ἀλλαχόθεν ὡς νεφέλαι τῷ πτερῷ τοῦ πνεύματος πρὸς τὴν τοῦ φωτὸς νεφέλην ἐλασθέντες καὶ καταπαύσαντες· τί οὖν φησιν ἡ θεώνυμος καὶ πολώνυμος καὶ μεγαλώνυμος; ἄρασα κύκλω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνακεκλιμένη καὶ ἰδοῦσα τοὺς ζητούμενους. Ἀγαλλιάσθω ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔσται μοι τοῦτο εἰς ὄνομα εὐφροσύνης, καὶ εἰς αἴνεσιν καὶ μεγαλειότητα παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τῆς γῆς, ὅτι συνήγαγέ μοι τοὺς θεμελίους τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι συνήθροισέ μοι τοὺς ἄρχοντας τῆς οἰκουμένης, τοὺς θαυμαστοὺς ὑπηρέτας τῆς ἐμῆς κηδείας. Ὡ μεγαλοφυοῦς τερατουργήματος! ὦ μητρικῆς ἀφοσιώσεως ἔργον! ὦ σχέσεως υἱικῆς δῶρον! οὐρανός μοι τὸ δωμάτιον κατεφάνη, τοὺς φωστῆρας τοῦ κόσμου ἐν ἑαυτῷ περιφέρων· ναὸς Κυρίου ἡ ὄροφὴ ὤφθη, τοὺς θείους μύστας καὶ ἱερουργοὺς παραστήσασά μοι· οὐκέτι τὸ Ἰουδαϊκὸν σύστημα μελετήσῃ τὴν κατ' ἐμοῦ παροινίαν·

Δανιήλ, καὶ νὰ ἐπιστρέφει πάλι, τότε τί Σοῦ εἶναι ἀδύνατον καὶ μόνο ἂν τὸ θελήσεις;». Αὐτὰ μόλις εἶπε ἡ πανύμνητη, ἔφτασε ἀμέσως καὶ ἡ δωδεκάδα τῶν Ἀποστόλων, ἀπὸ διαφορετικὸ μέρος ὁ καθένας· σὰν σύννεφα σπρωγμένα ἀπὸ τὰ φτερά τοῦ Πνεύματος ἦλθαν καὶ στάθηκαν κοντὰ στὴ νεφέλη τοῦ Φωτός. Τί, λοιπόν, εἶπε ἡ θεώνυμη καὶ πολώνυμη καὶ μεγαλώνυμη; Φέρνοντας, καθὼς ἦταν ξαπλωμένη, ἕνα γύρω τὸ βλέμμα τῆς καὶ ἀντικρύζοντας αὐτοὺς πὸ ζητοῦσε: «Ἄς ἀγάλλεται ἡ ψυχὴ μου γιὰ τὸν Κύριο, καὶ ἄς εἶναι αὐτὸ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡ χαρά, ὁ αἴνος καὶ ἡ μεγαλωσύνη σὲ ὅλα τὰ ἔθνη τῆς γῆς, διότι μοῦ συγκέντρωσε τοὺς θεμέλιους λίθους τῆς Ἐκκλησίας, διότι μοῦ συγκέντρωσε τοὺς ἄρχοντες τῆς οἰκουμένης, τοὺς θαυμαστοὺς ὑπηρέτες τῆς κηδείας μου. Πόσο μεγαλοφυὲς θαῦμα! Τί ἔργο μητρικῆς ἀφοσιώσεως! Τί δῶρο υἱικῆς ἀγάπης! Τὸ δωμάτιο μοῦ φάνηκε σὰν οὐρανός, μὲ τὸ νὰ ἔχει μέσα στοὺς φωστῆρες τοῦ κόσμου. Ἡ ὄροφὴ μεταβλήθηκε σὲ ναὸ τοῦ Κυρίου, πὸ μοῦ παρουσίασε τοὺς θείους μύστες καὶ λειτουργούς. Τὸ ἰουδαϊκὸν σύστημα δὲν θὰ μελετήσῃ τὸν

οὐκέτι κατ' ἐμοῦ ἐφοπλίσει τὴν πάντολμον χεῖρα πρὸς ἐμὴν φονοκτονίαν τὸ ἱερατικὸν βουλευτήριον· πάλαι μὲν οὖν μεμελετηκότες συνανήρουν ἂν τῷ Υἱῷ τὴν Μητέρα οἱ φιλαίμονες, ἀλλὰ διήμαρτον τοῦ σκοποῦ, εἰργούσης αὐτοὺς τῆς Προνοίας ἄνωθεν πρὸς ἀσύλους μεταβιβάζομαι κατοικεσίας, πρὸς ἀσύλους καὶ ἀνενοχλήτους διαναπαύσεις, ἔνθα οὐ παρεισδύει ὁ ἐχθρὸς τὰ τῆς κακίας ἔνεδρα, ἔνθα ἴδοιμι τὴν τερπνότητα Κυρίου, καὶ ἐπισκέψομαι τὸν ναὸν ὁ παμφαῆς ναὸς αὐτοῦ.

Δ'. Ἄλλ' οἶα πρὸς αὐτήν, εἴτε ἀφ' ἑαυτῶν, εἴτε παρὰ τῶν προφητικῶν στομάτων ἐκλεξάμενοι οἱ μακάριοι ἀπόστολοι;

α'. Χαίροις, φησί, κλίμαξ ἐστηριγμένη ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανόν, δι' ἧς ἢ καθ' ἡμᾶς κάθοδος, καὶ ἢ εἰς οὐρανοὺς ἄνοδος γέγονε τοῦ Κυρίου, κατὰ τὸν μέγαν πατριάρχην Ἰακώβ.

ἐναντίον μου παραλογισμό. Τὸ ἱερατικὸ συνέδριο δὲν θὰ ἐξοπλίσει πῶς ξεδιάντροπα τὸ χεῖρι του γιὰ νὰ μὲ σκοτώσει. (Διότι κάποτε τὸ εἶχαν σχεδιάσει καί, μαζί μὲ τὸν Υἱό, θὰ φόνευαν οἱ αἰμοχαρεῖς καὶ τὴ Μητέρα, ὅμως ἀπέτυχαν τὸν σκοπὸ τους, γιατί τοὺς ἐμπόδισε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἡ θεία πρόνοια). Τώρα πηγαίνω σὲ ἀπαρβίαστους τόπους κατοικίας, σὲ ἀσφαλεῖς καὶ ἀνενόχλητες ἀναπαύσεις, ὅπου ὁ ἐχθρὸς δὲν στήνει τίς ἐνέδρες τῆς κακίας, ὅπου θὰ ἀντικρῦσω τὴν εὐχαρίστηση τοῦ Κυρίου καὶ θὰ ἐπισκεφθῶ τὸν οὐράνιο Ναό, ἐγὼ ὁ ὀλόφωτος ἐπίγειος ναὸς Του».

δ'. Καὶ τί εἶπαν τότε σ' αὐτὴν οἱ μακάριοι Ἀπόστολοι, μὲ λόγια δικά τους, εἴτε ἐπιλέγοντας ἀπὸ τὰ στόματα τῶν Προφητῶν;

1. Χαῖρε, λένε, κλίμακα ἐστηριγμένη ἀπὸ τὴ γῆ στὸν οὐρανό, μέσῳ τῆς ὁποίας ἔγινε ἢ κάθοδος πρὸς ἐμᾶς καὶ ἢ ἄνοδος πρὸς τοὺς οὐρανοὺς τοῦ Κυρίου, σύμφωνα μὲ τὸν μέγαν πατριάρχην Ἰακώβ (Γεν. κ' 12).

β'. Χαίροις, βάτε παραδοξοειδέστατε ἐξ ἧς ἐπεφάνη ἄγγελος Κυρίου ἐν φλογὶ πυρός, ἦνπερ κατακαίον τὸ πῦρ οὐ κατέκαιεν, κατὰ Μωυσέα τὸν θεοπτικώτατον.

γ'. Χαίροις, ὁ θεόδεκτος πόκος, ἐξ ἧς ἀπερρύη ἡ οὐράνιος δρόσος, πλήρης λεκάνη ὕδατος, κατὰ Γεδεὼν τὸν θαυμασιώτατον.

δ'. Χαίροις, πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου, ἦν οἱ βασιλεῖς θαυμάζοντες μεγαλύνουσι, μετὰ Δαβίδ τὸν ἄσματογράφον.

ε'. Χαίροις, ἡ νοητὴ Βηθλεέμ, ὁ οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ, ἐξ οὗ ἐξελήλυθεν ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα ἐν τῷ Ἰσραήλ, οὗ αἱ ἔξοδοι ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος, κατὰ Μιχαίαν τὸν θειότατον.

ς'. Χαίροις, τὸ κατάσκιον παρθενικὸν ὄρος, ἐξ οὗ ὁ ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ ἐπεφάνη, κατὰ Ἀμβακοῦμ τὸν θεοβόητον.

2. Χαῖρε θαυμασιότατη βάτε, ἀπὸ τὴν ὁποία ἐμφανίσθηκε Ἄγγελος Κυρίου μετὰ τὴν μορφὴν πύρινης φλόγας, τὴν ὁποία βάτο, ἐνῶ τὴν ἐφλεγε ἡ φωτιά, δὲν τὴν ἔκαιγε, σύμφωνα μετὰ τὸν μέγαλο θεόπτη Μωυσεῖ (Ἐξ. γ' 2-3).

3. Χαῖρε ποκάρη ποὺ δέχτηκε τὸν Θεό, ποκάρη ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἔτρεξε ἡ οὐράνια δροσιά, μιὰ λεκάνη γεμάτη νερό, σύμφωνα μετὰ τὸν θαυμασιώτατο Γεδεὼν (Κριτ. στ' 36-38).

4. Χαῖρε πόλη τοῦ μεγάλου Βασιλεῖ (Ψαλμ. μζ' 3), τὴν ὁποία θαυμάζοντας ἐξυμνοῦν οἱ βασιλεῖς (Ψαλμ. μζ' 5-6) μαζί μετὰ τὸν φαλωδὸ Δαβίδ.

5. Χαῖρε νοητὴ Βηθλεέμ, ὁ οἶκος τοῦ Ἐφραθᾶ ἀπὸ τὸν ὁποῖο προῆλθε ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης, γιὰ νὰ γίνεη ἄρχοντας τοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ Ὁποίου ἡ ἀρχὴν ξεπερνᾶ τὴν ἀρχὴν τῶν ἡμερῶν τῆς δημιουργίας, σύμφωνα μετὰ τὸν θειότατο Μιχαῖα (Μιχ. ε' 1-2).

6. Χαῖρε τὸ σκιερὸ παρθενικὸ ὄρος, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐμφανίσθηκε ὁ Ἅγιος τοῦ Ἰσραὴλ, σύμφωνα μετὰ τὸν θεόφωνο Ἀμβακοῦμ (Ἄβ. γ' 3).

ζ'. Χαίροις, λυχνία χρυσοειδέστατε καὶ φωτοφόρε, ἐξ ἧς περιέλαμψε τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις τὸ ἀπρόσιτον φῶς τῆς θεότητος, κατὰ Ζαχαρίαν τὸν θεσπέσιον.

η'. Χαίροις, τὸ παγκόσμιον ἱλαστήριον τῶν βροτῶν, δι' οὗ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ ἕως δυσμῶν τὸ ὄνομα Κυρίου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἐν παντὶ τόπῳ θυμίαμα τῷ ὀνόματι αὐτοῦ προσάγεται κατὰ Μαλαχίαν τὸν ἀγιώτατον.

θ'. Χαίροις, κούφη νεφέλη, ἐν ἧ ὁ Κύριος κεκάθικε, κατὰ Ἡσαΐαν τὸν ἱεροφωνότατον.

ι'. Χαίροις, ἱερὰ βίβλος τῶν προσταγμάτων Κυρίου, καὶ ὁ νεοχάρακτος νόμος τῆς χάριτος, δι' ἣν τὰ ἀρεστὰ Θεῷ ἡμῖν γνωστά ἐστί, κατὰ Ἱερεμίαν τὸν πολυθρηνότατον.

ια'. Χαίροις, πύλη κεκλεισμένη, δι' ἧς ὁ Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ εἰσελήλυθεν καὶ

7. Χαῖρε χρυσοστόλιστη καὶ φωτοφόρε λυχνία, ἀπὸ τὴν ὁποία ἔλαμψε σ' αὐτοὺς ποὺ κάθονταν στὸ σκοτάδι καὶ στὴ σκιά τοῦ θανάτου (Ψαλμ. ρστ' 10) τὸ ἀπλησίαστο φῶς τῆς θεότητος, σύμφωνα μὲ τὸν θεόπνευστο Ζαχαρία (Ζαχ. δ' 2).

8. Χαῖρε τὸ παγκόσμιον ἱλαστήριο τῶν ἀνθρώπων, μέσῳ τοῦ ὁποίου ἀπὸ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου μέχρι τὴ δύση προσφέρεται θυμίαμα στὸ ὄνομά Του σύμφωνα μὲ τὸν ἀγιότατο Μαλαχία (Μαλ. α' 11).

9. Χαῖρε ἀνάλαφρη νεφέλη, ἐπάνω στὴν ὁποία κάθισε ὁ Κύριος, σύμφωνα μὲ τὸν ἱεροφωνότατο Ἡσαΐα (Ἡσ. ιθ' 1).

10. Χαῖρε ἡ ἱερὰ βίβλος τῶν προσταγμάτων τοῦ Κυρίου καὶ ὁ νεοχάρακτος νόμος τῆς χάριτος, μέσῳ τῆς ὁποίας εἶναι γνωστὰ σ' ἐμᾶς τὰ εὐάρεστα στὸν Θεό, σύμφωνα μὲ τὸν πολυθρηνότατο Ἱερεμία (Ἱερ. κέ' 13).

11. Χαῖρε ἡ κλεισμένη πύλη, μέσῳ τῆς ὁποίας μπῆκε καὶ βγῆκε ὁ Κύριος καὶ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ σύμφωνα μὲ τὸν

ἐξελήλυθεν, κατὰ Ἰεζεκιήλ τὸν θεοπτικώτατον.

ιβ'. Χαίροις, τὸ ἀλάξευτον χειροῦψηλότατον ὄρος, ἐξ οὗ ὁ ἀκρογωνιαίος ἀποτεύχεται λίθος, κατὰ Δανιήλ τὸν θεολογικώτατον.

ε'. Καὶ ποῖος νοῦς χωρήσειεν, ἢ τίς λόγος ἐφίκοιτο, ὅσα ἐκεῖσε ἦσαν, ἔφασαν, ἔμακάρισαν οἱ θεολόγοι; Ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ εἰκότα ἱερούργησαν ἱερῶς, καὶ ἀγίως τὰ ἅγια ἐπετέλεσαν, ἰδοὺ παρεγένετο καὶ ὁ Κύριος μετὰ δόξης ἰσχύος αὐτοῦ καὶ πάσης στρατιᾶς οὐρανοῦ· καὶ ἀοράτως μὲν ἐλειτούργουν οἱ ἀσώματοι, σωματικῶς δὲ οἱ ἀπόστολοι ὑμνωδοὶ τῆς θείας μεγαλειότητος ἐδείκνυντο· συμμιγῆς ἦν, ἀδελφοί, ἡ πανήγυρις καὶ ὁ θίασος οὐράνιος τε καὶ ἐπίγειος (καὶ μὴ ξενιζέτω ὁ λόγος τὰ θεοπρεπῆ ὑπογράφων). Ἀγγέλων, Ἀρχαγγέλων, Κυριοτήτων, Θρόνων, Ἀρχῶν, Ἐξουσιῶν, Δυνάμεων, τῶν Χερουβικῶν, καὶ Σεραφικῶν, ἀποστόλων, μαρτύρων, δικαίων, τῶν μὲν προτρεχόντων, τῶν δὲ προσυπαντῶντων, τῶν μὲν ἡγου-

μεγάλο θεόπτην Ἰεζεκιήλ (Ἰεζ. μδ' 2).

12. Χαῖρε τὸ ὑψηλὸν ὄρος ποῦ δὲν λαξεύθηκε ἀπὸ χέρια, ἀπ' τὸ ὅποιο ἀποκόπηκε ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος, σύμφωνα μὲ τὸν θεολογικώτατον Δανιήλ (Δαν. β' 45).

ε'. Καὶ ποιός νοῦς μπορεῖ νὰ χωρέσει, ἢ ποιός λόγος νὰ ἀφηγηθεῖ ὅλα ὅσα ἐκεῖ ἔφασαν, ὅσα εἶπαν καὶ ὅσα εὐχθήθηκαν οἱ θεολόγοι; Ἄλλὰ ὅταν τέλεσαν αὐτὰ ποῦ ἔπρεπε μὲ τρόπο ἱερὸ καὶ ἅγιο, ἐμφανίσθηκε ἐκεῖ ὁ Κύριος μὲ τὴ δοξασμένη δύναμή Του καὶ μὲ ὅλη τὴ στρατιὰ τοῦ οὐρανοῦ. Καὶ οἱ ἀσώματοι βέβαια Ἄγγελοι ὑπηρετοῦσαν ἀόρατα, ἐνῶ οἱ Ἀπόστολοι σωματικὰ ἔγιναν οἱ ὑμνωδοὶ τῆς θείας μεγαλειότητος. Ἡ πανήγυρις ἦταν, ἀδελφοί μου, ἀνάμικτη, καὶ ἡ συνοδεία οὐράνια καὶ ἐπίγεια (κι ἄς μὴ φανεῖ παράξενος ὁ λόγος μου ποῦ περιγράφει τὰ θεοπρεπῆ πράγματα) κι ἀποτελοῦνταν ἀπὸ Ἀγγέλους, Ἀρχαγγέλους, Κυριοῦτες, Θρόνους, Ἀρχές, Ἐξουσίες, Δυνάμεις τῆς Χερουβικῆς καὶ Σεραφικῆς, Ἀποστόλους, Μάρτυρες, Δικαίους, ἄλλους νὰ προτρέχουν, ἄλλους νὰ προῦπαναντοῦν, ἄλλους νὰ εἶναι

μένων, τῶν δὲ προηγουμένων, τῶν δὲ ἐπομένων, τῶν δὲ παρεπομένων, πάντων φωνῆ μιᾷ ἐν εὐφροσύνῃ βοώντων· Ἄσατε τῷ Κυρίῳ· αἰνέσατε τὸν Κύριον· εὐλογημένος Κύριος ἐπὶ δίκαιον ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ· καὶ ἀνυψωθήτω ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέωρον· τίς οὖν ἤκουσεν ἐξ αἰῶνος τοιοῦτον ἐξόδιον, ᾧ φιλόχριστοι; τίς ἔγνω τηλικαύτης κηδείας προπομπήν; τίς ἦσθετο τοιαύτης μεταβάσεως πώποτε, οἷας ἡ Μήτηρ τοῦ Κυρίου μου ἠξίωται; καὶ οὐκ ἀπεικός· ἐπειδήπερ οὐδέ τις ὑπέρτερος αὐτῆς δέδεικται, μειζοτέρας οὔσης ἀπάντων·

φρίττει μου οὖν τὸ πνεῦμα τὸ μεγαλεῖον τῆς μεταστάσεώς σου, ᾧ Παρθένε, διενθυμούμενος· ἐκπλήττεται μου ὁ νοῦς τὸ τῆς κοιμήσεώς σου θαυμάσιον ἀναλογιζόμενος· συνδέεται μου ἡ γλῶττα τὸ τῆς παλινζωΐας σου μυστήριον ἐκδιηγουμένη· τίς γάρ ἐστιν ἐκεῖνος, ὃς ἐπαξίως ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις σου, διηγήσοιτο πάντα τὰ

ὄδνηοί, ἄλλους νὰ προπορεύονται, ἄλλους νὰ ἀκολουθοῦν καὶ ἄλλους νὰ παρακολουθοῦν καὶ ὅλοι μὲ μιὰ φωνὴ φώναζαν χαρούμενα «Ψάλετε στὸν Κύριο» (Ἱερ. κ' 13), «Δοξολογῆστε τὸν Κύριο» (στὸ ἴδιο), «Εὐλογημένος ὁ Κύριος γιὰ τὸ δίκαιο καὶ ἅγιο ὄρος Του» (Ἱερ. λη' 23), καὶ «Ἄσκησθε ὁ οὐρανὸς ψηλὰ στὸ διάστημα» (Ἱερ. λη' 35). Φιλόχριστοί μου, ποιός, λοιπόν, ἄκουσε ποτὲ στὸν αἰῶνα τέτοια ἐκφορὰ νεκροῦ; Ποιός εἶδε τόσο μεγάλη προπομπὴ κηδείας; Ποιὸς αἰσθάνθηκε ποτὲ μέχρι τώρα τέτοια μετάβαση, σὰν κι αὐτὴν ποὺ ἀξιώθηκε ἡ Μητέρα τοῦ Κυρίου μου; Καὶ δὲν εἶναι ἀφύσικο, γιὰτὶ κανένας δὲν ἔχει φανεῖ ἀνώτερος ἀπὸ αὐτήν, ἢ ὁποῖα ἦταν ἀνώτερον ἀπὸ ὅλους.

Τρέμει τὸ πνεῦμα μου ἀπὸ συγκίνηση, Παρθένε, ὅταν βάζω στὸ μυαλό μου τὸ μεγαλεῖο τῆς μετάστασής σου. Μένει ἐκπληκτος ὁ νοῦς μου, καθὼς ἀναλογίζεται τὴ θαυμάσια κοίμησός σου. Δένεται ἡ γλῶσσα μου ὅταν διηγεῖται τὸ μυστήριό τῆς ἀναβίωσής σου. Διότι ποιός εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θὰ μπορούσε ἐπάξια «νὰ κάνει γνωστοὺς ὅλους τοὺς ὕμνους σου» (Ψαλ-

θαυμάσιά σου; ποῖος νοῦς ὑψηγορῶν ῥητορεύσει; ποῖα γλῶσσα μεγαληγοροῦσα φθέγγεται, καὶ τὰ σὰ ἐξείποι, τὰ σὰ παραστήσει, τοῖς σοῖς προσβάλει ῥήμασιν, ἢ τῶν σῶν ἐφικνεῖται θαυμασίων τελετῶν, πανηγύρεων, ἑορτῶν, διηγήσεων, ἐγκωμίων; μεθ' ὧν καὶ τοῦ παρόντος μυστηρίου ἀσθενεῖ, ἀτονεῖ, ἀποτυγχάνει, ἀπελέγχεται· καὶ γὰρ ὑπερέχεις, ὑπερβάλλεις, ὑπερτερεῖς ἀσυγκρίτως, ἐν ὕψει καὶ μεγέθει τοῦ ἀνωτάτου πόλου, ἐν ἀγνεΐας λαμπρότητι τοῦ ἡλιακοῦ φάους, ἐν παρρησίας οἰκειώσει τῆς ἀγγελικῆς ἀξίας, πάσης τῆς αὐτοῦ καὶ λογικῆς οὐσίας νοητῶν τε καὶ νοερῶν δυνάμεων.

ς'. Ἄλλ' ὦ τῆς ἐπιφανοῦς σου καὶ λαμπρᾶς (δι' ἡδονῆς γὰρ ἔχω λέγειν) πανηγύρεως! ὦ τῆς σημειοφόρου καὶ θαυματοποιοῦ μεταστάσεώς σου! ὦ τῆς ζωοπαρόχου καὶ ἀειφθαρτοδωρήτου ἐνταφιάσεώς σου τῆς φωτοκυήτορος! Ἄλλὰ τὰς νεφέλας διασχοῦσα, καὶ εἰς οὐρανὸν ἀνιοῦσα, καὶ

μ. ρε' 2); ἢ «νὰ ἐξιστορήσει ὅλα τὰ θαυμάσιά σου» (Ψαλμ. οδ' 1); Ποῖός νοῦς μὲ ὑψηλὸ ὕψος θὰ τὰ διακηρύξει; Ποῖα γλῶσσα μεγαλόστομη θὰ μιλῆσει καὶ θὰ διηγηθεῖ τὰ δικά σου, θὰ παρουσιάσει καὶ θὰ προβάλλει τὰ λόγια σου ἢ θὰ φτάσει νὰ περιγράψει τὶς θαυμάσιες τελετές, τὶς πανηγύρεις, τὶς γιορτές, τὶς διηγήσεις καὶ τὰ ἐγκώμια, ὅταν καὶ γιὰ τὸ τωρινὸ μυστήριον ἀδυνατεῖ, ἐξασθενεῖ, ἀποτυχαίνει καὶ ἐπικρίνεται; Διότι πράγματι ὑπερέχεις, ὑπερβάλλεις, εἶσαι ἀνώτερον ἀσύγκριτα σὲ ὕψος καὶ μέγεθος ἀπὸ τὸν ἀνώτατο οὐρανὸν, σὲ λαμπρότητα τῆς καθαρότητάς σου ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, σὲ ἀπόκτηση παρρησίας ἀπὸ τὴν ἀγγελικὴν τάξιν καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν αὐτὴν καὶ λογικὴ οὐσία τῶν νοητῶν καὶ νοερῶν Δυνάμεων.

στ'. Ἄλλὰ πόσο θαυμαστὴ καὶ λαμπρὴ εἶναι ἡ πανήγυρῃ σου (τὸ λέω μὲ πολλὴ εὐχαρίστησιν)! Πόσο θαυμαστὴ καὶ θαυματουργικὴ εἶναι ἡ μεταστασί σου! Πόσο θαυμαστὸς εἶναι ὁ ἐνταφιασμός σου ποὺ χαρίζει ζωὴν καὶ δωρίζει ἀφθαρσίαν, Μνῆρα τοῦ φωτός! Τώρα ὅμως ποὺ διέσχισες τὰ σύννεφα καὶ ἀνέβηκες στὸν

εἰς τὰ Ἅγια τῶν ἁγίων εἰσιούσα ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεώς τε καὶ ἐξομολογήσεως κατευλογῆσαι ἀξίωσον, Θεοτόκε, τὰ τῆς οἰκουμένης πέρατα· πρεσβείαις σου τοὺς ἀέρας εὐκρατοῦσα, τοὺς ὄμβρους εὐκαίρως δωρουμένη, τοὺς ἀνέμους εὐθετοῦσα, τὴν γῆν εὐκαρποῦσα, τὴν Ἐκκλησίαν εἰρηνεύουσα, τὴν ὀρθοδοξίαν κρατύνουσα, τὴν βασιλείαν φυλάττουσα, τὰ βάρβαρα ἔθνη ἀποσοβοῦσα, ἅπαν τὸ Χριστιανῶν φύλον περιέπουσα· εἶτα καὶ τῆς ἐμῆς τολμηρίας συγγινώσκουσα· σοῦ γάρ ἐστὶ τὸ λόγιον, καὶ σύ, ὦ Μήτηρ Θεοῦ, τὸ ἐσόμενον προφητικῶς ἐμελώδησας· Ἴδου γάρ, φησὶν, ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριούσι με πᾶσαι αἱ γενεαί· ἐπεὶ οὖν οὐχ οἶόν τε διαπίπτειν σου τὸν θεόφραστον λόγον, δέξαιο κάμου τοῦ ἀναξίου σου οἰκέτου τὴν κατὰ δύναμιν πρόσρησιν· καὶ Ἀπόδος τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου· σθένει τε τῶν πρεσβειῶν σου στήριξόν με, σὺν τῷ διαφέροντί μοι Πατρί, καὶ τῇ

οὐρανὸ καὶ μπῆκες στὰ Ἅγια τῶν ἁγίων «μὲ φωνὴ ἀγαλλίασης καὶ δοξολογίας» (Ψαλμ. μα' 5) εὐλόγησε, Θεοτόκε, τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, στέλνοντας μὲ τὶς πρεσβεῖες σου εὐκρατους ἀέρες, χαρίζοντας βροχὲς στὸν κατάλληλο καιρὸ, κάνοντας οὐριους τοὺς ἀνέμους, τὴ γῆν νὰ δίνει καλοὺς καρπούς, τὴν Ἐκκλησία νὰ εἰρηνεύει, τὴν Ὀρθοδοξία νὰ εἶναι δυνατή, φυλάγοντας τὴ βασιλεία, ἀποκρούοντας τὰ βάρβαρα ἔθνη, σκεπάζοντας ὀλόκληρο τὸ γένος τῶν Χριστιανῶν καὶ τέλος συγχωρώντας καὶ τὴ δική μου τὸλμη. Διότι, Μπτέρα τοῦ Θεοῦ, εἶναι δικός σου αὐτὸς ὁ λόγος, καὶ ἐσὺ ἔφαλες προφητικὰ αὐτὸ ποὺ θὰ συνέβαινε. Γιατὶ εἶπες: «Νά ποὺ ἀπὸ τώρα θὰ μὲ μακαρίζουν ὅλες οἱ γενεές!» (Λουκ. α' 48). Ἐπειδὴ, λοιπόν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαψευσθεῖ ὁ θεόφραστος λόγος σου, δέξου καὶ ἀπὸ ἐμένα τὸν ἀνάξιο δοῦλο σου τὴν ἀνάλογη μὲ τὴ δύναμή μου προσφώνηση, καὶ «δῶσ' μου τὴν ἀγαλλίαση ποὺ χαρίζει ἢ ἐκ μέρους σου σωτηρία μου» (Ψαλμ. ν' 14). Μὲ τὴ δύναμν τῶν πρεσβειῶν σου, στήριξέ με μαζὶ μὲ τὸν πνευματικὸ μου πατέρα (Πλάτωνα), καὶ μὲ τὸ

ἀνατεθειμένη ποιμνῆ· ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ τὸ κράτος, σὺν τῷ παντοκράτορι Πατρὶ καὶ τῷ ζωοποιῷ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ποιμνιο ποῦ μοῦ ἔχει ἀνατεθεῖ, μετὰ τὴ βοήθεια τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου μας, στὸν ὅποιον ἀνήκει ἡ δοξολογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμη, μαζί με τὸν παντοκράτορα Πατέρα καὶ τὸ ζωοποιὸ Πνεῦμα, τώρα καὶ πάντοτε καὶ στοὺς ἀτέλειωτους αἰῶνες. Ἀμήν.

(*) Δεκατρεῖς Πατερικὲς Ὁμιλίαι, Μετάφραση: Γεωργίου Β. Μαυρομάτη, Καλύβη Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἱερᾶς Σκίτης Κουτλουμουσίου, Ἐκδόσεις «Ἄρμός», Ἀθήνα 2006. Τὸ πρωτότυπο κείμενο, σελ. 307-314, ἡ νεο-ελληνικὴ ἀπόδοσις, σελ. 171-180. Βλ. P.G. 99, 719-730. Ἐπιμέλ. ἡμετ.